

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z powództwa B.B.
przeciwko Uniwersytetowi w B.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 lutego 2025 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku
z dnia 4 kwietnia 2024 r., sygn. akt V Pa 62/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z 6 września 2023 r., VI P 61/22, oddalił powództwo B.B. przeciwko Uniwersytetowi w B. o przywrócenie do pracy (pkt I) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (pkt II).

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2024 r., V Pa 62/23, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku oddalił apelację powódki od powyższego wyroku (pkt I) oraz zasądził od niej na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję wraz z

ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie

1. art. 123 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

2. art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c.;

3. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącej Sąd Okręgowy rozpoznając apelację powódki nie sprostął wymogom stawianym sądowi odwoławczemu, w szczególności przez normy przepisów art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c., a naruszenie wskazanych przepisów dotyczyło kwestii zarzutów postulowanych przez powódkę w apelacji.

W związku z powyższym skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania; zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o rozpoznanie sprawy na rozprawie w przypadku uznania, że przemawiają za tym ważne względy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak spełnienia ustawowych przesłanek określonych przepisem art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., ewentualnie, w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym według norm przepisanych, ewentualnie zgodnie ze złożonym rachunkiem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie kwalifikuje się do przyjęcia skargi celem jej merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Ponadto zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zatem zarzuty dotyczące ustalenie faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011 r., II UK 272/10, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 97).

Skarżąca formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, ale nie można przyjąć, iż przesłanka ta występuje w rozpoznawanej sprawie. Skarżąca nie zdołała wykazać w wystarczający sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stawiane w uzasadnieniu wniosku tezy w żaden sposób nie świadczą o zasadności skargi, która winna być łatwo dostrzegalna już nawet przy jej pobieżnej lekturze (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2023 r., I CSK 4298/22, LEX nr 3582570).

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że strona skarżąca musi wskazać, w czym - w jej ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona, czego strona skarżąca niestety nie zdołała zrobić. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Strona skarżąca powinna więc w stosownym wywodzie prawnym, wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774; z dnia 22 marca 2016 r., II PK 31/15, OSNP 2017 Nr 10, poz. 127; z dnia 18 sierpnia 2021 r., II PSK 97/21, LEX nr 3325579; z dnia 6 września 2022 r., II USK 667/21, LEX nr 3416129). Ponadto, przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w ujęciu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2022 r., II USK 716/21, LEX nr 3487761). Z tym, że oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 15 grudnia 2020 r., III PK 191/19, LEX nr 3270748; z dnia 27 kwietnia 2021 r., III PSK 45/21, LEX nr 3181515; z dnia 5 maja 2021 r., II USK 175/21, LEX nr 3245310).

Powódka wskazuje, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z faktu, iż Sąd drugiej instancji nie doniósł się do wszystkich zarzutów podnoszonych w apelacji.

Należy w związku z tym podkreślić, że obowiązek rozpoznania zarzutów apelacji nie oznacza, iż na sądzie drugiej instancji ciąży powinność oddzielnego wypowiedzenia się o każdym z argumentów zawartych w tym środku zaskarżenia. Przeciwnie, dopuszczalne jest zbiorcze wyrażenie oceny zgłoszonych zarzutów, tyle że przedstawienie wyników dokonanej przez sąd oceny podstaw i wniosków złożonego środka zaskarżenia powinno wskazywać na to, że zostały one przez ten sąd w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2022 r., I CSK 1286/22, LEX nr 3489304, i przywołane tam orzecznictwo).

Jednocześnie naruszenie przez sąd drugiej instancji zasad sporządzania uzasadnienia orzeczenia jedynie wyjątkowo może stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną, co ma miejsce tylko wówczas, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 maja 2021 r., V CSKP 101/21).

Sąd Okręgowy nie tylko prawidłowo zidentyfikował zarzuty apelacji, w tym konkretnie zarzuty odnoszące się do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, lecz także odniósł się do nich, przy czym kwestie związane z ustalonymi w sprawie faktami rozważył w sposób zwarty, lecz nie pozorny. Skoro określony kierunek oceny dowodów oraz podstawy stojące za wywiedzeniem z danych dowodów określonych faktów były tożsame z rozumowaniem utrwalonym w uzasadnieniu Sądu Rejonowego, to nic nie stało na przeszkodzie, by Sąd drugiej instancji powołał się na stanowisko Sądu pierwszej instancji – bez zbędnego w istocie, przepisywania jego argumentacji. Tego rodzaju technika sporządzenia uzasadnienia nie jest niedopuszczalna, zwłaszcza w sytuacji, w której apelacja nie zawiera nowych (tj. nierozważonych wcześniej przez Sąd pierwszej instancji) argumentów.

Z podanych wyżej względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego nie orzeczono z uwagi na brak stosownego wniosku o ich zasądzenie co do etapu przedsądu.

[I.T.]

[a.1]